

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LOME PHENGKHAMMY

**NGHIÊN CỨU HẤP PHỤ METYLEN XANH,
PHẨM ĐỎ ĐH 120 CỦA VẬT LIỆU HẤP PHỤ COMPOSITE
CHẾ TẠO TỪ GRAPHENE VÀ BÙN ĐỎ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC VẬT CHẤT

THÁI NGUYÊN - 2017

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LOME PHENGGHAMMY

**NGHIÊN CỨU HẤP PHỤ METYLEN XANH,
PHẨM ĐỎ ĐH 120 CỦA VẬT LIỆU HẤP PHỤ COMPOSITE
CHẾ TẠO TỪ GRAPHENE VÀ BÙN ĐỎ**

Chuyên ngành: Hóa phân tích

Mã số: 60 14 01 18

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC VẬT CHẤT

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Đỗ Trà Hương

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Đề tài: “*Nghiên cứu hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH 120 của vật liệu hấp phụ composite chế tạo từ graphene và bùn đỏ*” là do bản thân tôi thực hiện. Các số liệu kết quả trong đề tài là trung thực. Nếu sai sự thật tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm.

Tác giả luận văn

Lome Phengkhammy

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc tới: **PGS.TS Đỗ Trà Hương** cô giáo trực tiếp giao cho em đề tài, tận tình hướng dẫn và tạo mọi điều kiện cho em hoàn thành luận văn.

Em xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo Khoa Hóa học, các thầy cô phòng Đào tạo, các thầy cô trong Ban Giám hiệu trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã giảng dạy, tạo điều kiện thuận lợi và giúp đỡ em trong quá trình học tập, nghiên cứu, để hoàn thành luận văn khoa học.

Em xin chân thành cảm ơn các cán bộ phòng thí nghiệm của Khoa Hóa học, trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên và các bạn đồng nghiệp, bạn bè đã giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi để em hoàn thành luận văn. Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song do thời gian có hạn, khả năng nghiên cứu của bản thân còn hạn chế, nên kết quả nghiên cứu có thể còn nhiều thiếu sót. Em rất mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo của các thầy giáo, cô giáo, các bạn đồng nghiệp và những người đang quan tâm đến vấn đề đã trình bày trong luận văn, để luận văn được hoàn thiện hơn.

Em xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên tháng 6 năm 2017

Tác giả

Lome Phengkhammy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN	3
1.1. Giới thiệu về phương pháp hấp phụ	3
1.1.1. Các khái niệm	3
1.1.2. Cân bằng hấp phụ.....	3
1.1.3. Dung lượng hấp phụ cân bằng	4
1.1.4. Hiệu suất hấp phụ.....	4
1.1.5. Giải hấp phụ.....	4
1.1.6. Động học hấp phụ.....	5
1.1.7. Cơ chế hấp phụ	8
1.1.8. Phương trình hấp phụ đẳng nhiệt Langmuir	8
1.1.9. Phương trình hấp phụ đẳng nhiệt Henry.....	10
1.1.10. Phương trình hấp phụ đẳng nhiệt Freundlich	10
1.1.11. Các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình hấp phụ	11
1.2. Các nguồn gây ô nhiễm môi trường nước	11
1.3. Sơ lược về thuốc nhuộm	12
1.3.1. Định nghĩa thuốc nhuộm	12
1.3.2. Phân loại thuốc nhuộm	12
1.3.3. Giới thiệu chung về metylen xanh và phẩm đỏ ĐH 120	15
1.3.4. Một số kết quả nghiên cứu hấp phụ metylen xanh và phẩm đỏ ĐH 120.....	17
1.4. Giới thiệu về vật liệu graphene và bụn đỏ	19
1.4.1. Giới thiệu về vật liệu graphene.....	19
1.4.2. Một số kết quả nghiên cứu sử dụng graphene làm vật liệu hấp phụ	20

1.4.3. Giới thiệu về bùn đỏ	22
1.4.4. Một số kết quả nghiên cứu sử dụng bùn đỏ là vật liệu hấp phụ	24
Chương 2: THỰC NGHIỆM, CÁC PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Dụng cụ và hóa chất.....	27
2.1.1. Thiết bị	27
2.1.2. Hóa chất	27
2.2. Lập đường chuẩn xác định nồng độ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH120	27
2.3. Chế tạo vật liệu hấp phụ composite từ graphene và bùn đỏ (VLHP).....	29
2.3.1. Chế tạo vật liệu graphene	29
2.3.2. Chuẩn bị mẫu bùn đỏ	29
2.3.3. Hoạt hóa bùn đỏ thô.....	29
2.3.4. Chế tạo vật liệu composite từ graphene và bùn đỏ	30
2.4. Khảo sát đặc điểm bề mặt, tính chất vật lý, cấu trúc của bùn đỏ thô, bùn đỏ biến tính nhiệt và VLHP	30
2.5. Đánh giá khả năng hấp phụ của bùn đỏ hoạt hóa axit	30
2.6. Đánh giá khả năng hấp phụ của vật liệu composite chế tạo từ bùn đỏ và graphene ...	31
2.7. Xác định điểm đẳng điện của VLHP	31
2.8. Khảo sát một số yếu tố ảnh hưởng đến khả năng hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH 120 của VLHP theo phương pháp hấp phụ tĩnh.....	31
2.8.1. Khảo sát ảnh hưởng của pH.....	31
2.8.2. Khảo sát ảnh hưởng của thời gian	32
2.8.3. Khảo sát ảnh hưởng của khối lượng VLHP.....	32
2.8.4. Khảo sát ảnh hưởng của nồng độ đầu.....	33
2.8.5. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ.....	33
2.9. Giới thiệu về phương pháp phân tích trắc quang.....	34
2.10. Một số phương pháp nghiên cứu sản phẩm	34
2.10.1. Phương pháp nhiễu xạ Ronghen (XRD).....	34
2.10.2. Phương pháp hiển vi điện tử quét (SEM)	35
2.10.3. Phương pháp phổ Raman.....	35
2.10.4. Phương pháp phổ tán xạ năng lượng tia X (EDX)	36

2.10.5. Phương pháp đo diện tích bề mặt riêng (BET).....	37
Chương 3: KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	38
3.1. Các đặc tính bùn đỏ hoạt hóa nhiệt 800°C.....	38
3.2. Các đặc tính vật liệu graphene.....	39
3.3. Đánh giá khả năng hấp phụ của bùn đỏ hoạt hóa axit.....	40
3.4. Đánh giá khả năng hấp phụ metylen xanh và ĐH 120 của vật liệu composite chế tạo từ bùn đỏ và graphene.....	40
3.5. Các đặc tính vật liệu VLHP.....	41
3.6. Kết quả xác định điểm đẳng điện của VLHP.....	43
3.7. Khảo sát một số yếu tố ảnh hưởng đến khả năng hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH 120 của VLHP theo phương pháp hấp phụ tĩnh.....	44
3.7.1. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của pH đến sự hấp phụ của VLHP.....	44
3.7.2. Kết quả khảo sát thời gian đạt cân bằng hấp phụ.....	47
3.7.3. Khảo sát ảnh hưởng của khối lượng vật liệu đến khả năng hấp phụ của VLHP.....	49
3.7.4. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ đến khả năng hấp phụ của VLHP.....	51
3.7.5. Khảo sát ảnh hưởng của nồng độ đầu đến khả năng hấp phụ của VLHP.....	53
3.8. Khảo sát dung lượng hấp phụ theo mô hình hấp phụ đẳng nhiệt Langmuir.....	55
3.9. Khảo sát quá trình hấp phụ theo mô hình hấp phụ đẳng nhiệt Freundlich.....	56
3.10. Động học hấp phụ metylen xanh và phẩm đỏ ĐH 120 của VLHP.....	58
3.11. Nhiệt động lực học hấp phụ metylen xanh và phẩm đỏ ĐH120 của VLHP.....	63
3.12. Cơ chế hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH 120 của VLHP.....	65
KẾT LUẬN	67
TÀI LIỆU THAM KHẢO	69
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

STT	Kí hiệu viết tắt	Nội dung
1	Abs	Độ hấp thụ
2	BET	Đo diện tích bề mặt riêng
3	ĐH 120	Đỏ hoạt tính 120
4	MB	Metylen xanh
5	SEM	Kính hiển vi điện tử quét
6	TEM	Hiển vi điện tử truyền qua
7	VLHP	Vật liệu hấp phụ
8	XRD	Nhiễu xạ tia X: X- ray Diffraction

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Thành phần bùn đỏ lấy từ nhà máy hóa chất Tân Bình tại thành phố Hồ Chí Minh.....	23
Bảng 1.2: Thành phần nguyên tố của bùn đỏ Bảo Lộc.....	23
Bảng 2.1. Kết quả đo độ hấp thụ quang dung dịch metylen xanh với các nồng độ khác nhau.....	28
Bảng 2.2: Kết quả đo độ hấp thụ quang của dung dịch phẩm đỏ ĐH 120 với các nồng độ khác nhau.....	29
Bảng 3.1: Kết quả hấp phụ metylen xanh của bùn đỏ hoạt hóa axit HNO_3 nồng độ khác nhau.....	40
Bảng 3.2: Kết quả hấp phụ metylen xanh của vật liệu composite với các tỉ lệ khối lượng graphene: bùn đỏ khác nhau	41
Bảng 3.3: Diện tích bề mặt riêng của bùn đỏ thô và VLHP	43
Bảng 3.4: Kết quả xác định điểm đẳng điện của VLHP	43
Bảng 3.5: Sự phụ thuộc dung lượng hấp phụ và hiệu suất hấp phụ metylen xanh của VLHP vào pH	45
Bảng 3.6: Sự phụ thuộc dung lượng hấp phụ và hiệu suất hấp phụ phẩm đỏ ĐH 120 của VLHP vào pH	46
Bảng 3.7: Sự phụ thuộc của dung lượng, hiệu suất hấp phụ metylen xanh vào thời gian....	47
Bảng 3.8: Sự phụ thuộc của dung lượng, hiệu suất hấp phụ phẩm đỏ ĐH 120 vào thời gian	48
Bảng 3.9: Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH120 của VLHP vào khối lượng VLHP	50
Bảng 3.10: Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ và dung lượng hấp phụ metylen xanh và phẩm đỏ ĐH120 vào nhiệt độ.....	52
Bảng 3.11: Sự phụ thuộc của hiệu suất hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH120 của VLHP vào nồng độ	54
Bảng 3.12: Dung lượng hấp phụ cực đại và hằng số Langmuir	56
Bảng 3.13: Các hằng số của phương trình Freundlich	57
Bảng 3.14: Số liệu khảo sát động học hấp phụ metylen xanh.....	58

Bảng 3.15: Số liệu khảo sát động học hấp phụ phẩm đỏ ĐH120	60
Bảng 3.16: Một số tham số động học hấp phụ bậc 1 đối với metylen xanh và phẩm đỏ ĐH 120	61
Bảng 3.17: Một số tham số động học hấp phụ bậc 2 đối với metylen xanh và phẩm đỏ ĐH 120	62
Bảng 3.18: Giá trị năng lượng hoạt hóa quá trình hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH 120 của VLHP	63
Bảng 3.19: Kết quả tính K_D tại các nhiệt độ khác nhau	64
Bảng 3.20: Các thông số nhiệt động đối với quá trình hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH 120	64
Bảng 3.21: Hằng số khuếch tán và hằng số chặn của sự hấp phụ metylen xanh, phẩm đỏ ĐH 120 tại nhiệt độ phòng 25 ⁰ C	66